

Фикҳ дарслари (226-дарс) Баъзи нафл намозлар ҳақидаги маълумотлар (учинчи мақола)

19:00 / 13.04.2023 1854

7. Ҳожат намози.

يَفْوَأَيَبَانِبِهَلَلِاِذْبَعْنَع
يَبْنَلِاِنَع، هُنَعُهُلَلِاِيضَر
مَلَسَوِهَيْلَعُهُلَلِاِيْلَص
هَلَلِاِيْلِاَهُلْتَنَّاكْنَمَبَلِاق
مَدَّايَنْبْنَمِدَحْأِيْلِاِوَأُةَجَاح
نَسْخُيْلَف، أَضَوْتِيْلَف

لَصِيْلٌ مُّثٌ ، ءُوضُؤُلَا
يَلَعِ نَنْثِيْلٌ مُّثٌ ، نِيَتَعَكَّر
يَبْنَلَا يَلَعِ لَصِيْلٌ وَهَلَلَا
، مَلَسَوِ هِيَلَعُ هَلَلَا يَلَص
هُلَلَا اِلَا هَلَا اَل : لُقِيْلٌ مُّثٌ
نَاخْبُسُ ، مِيْرَكُلَا مِيْلَخَلَا
، مِيْظَعُلَا شَرَعُلَا بَرِ هَلَلَا
، نِيْمَلَاغُلَا بَرِ هَلَلَا دُمَخَلَا
، كِتَمُخَرِتَا بَجُوْمَ كَلْاَسَا
ةَمِيْنَعُلَاوُ ، كِتَرَفُعَمَ مِيْاَزَعُو
نَمَ ءَمَالُ سَلَاوُ ، رِبْلُكُ نَم
اِلَا اَبْنَذِيْلُ عَدَتَا اَل ، مَثِيْلُكُ
، هَتَجْرَفُ اِلَا اَمَهَاوُ ، هَتْرَفَغُ

إِلَّا أَضْرَكَ لَيْهَ عَجَاحَ الْو نِي مَحَارِلًا مَخْرَأَ أَيَّ آهَاتِي ضَق عَجَامٌ نُبَاوِي ذِمَّرْتَلَا هَاوِر

Абдуллоҳ ибн Абу Авфо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Кимнинг Аллоҳга ва Бану Одамдан бирортасига ҳожати бўлса, яхшилаб таҳорат қилсин, сўнгра икки ракъат намоз ўқисин. Кейин Аллоҳга сано ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтсин. Сўнгра:

«Ҳалийму Карийм Аллоҳдан ўзга ҳеч илоҳу маъбуд йўқ. Улуғ Аршнинг Робби Аллоҳ покдир. Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамдлар бўлсин. Мен Сендан раҳматингни вожиб қилувчи, мағфиратингни тақозо қилувчи нарсаларни ва ҳар бир яхшиликдан ғаниматни, ҳар бир ёмонликдан саломатни сўрайман. Менинг ҳеч бир гуноҳимни қўймай мағфират қилгин, ҳеч бир ғамимни қўймай кушойиш қилгин, Ўзинг рози бўлган ҳеч бир ҳожатимни қўймай, албатта чиқаргин. Ё Арҳамар Роҳимийн», десин», дедилар».

Термизий ва Ибн Можа ривоят қилишган.

Имом Ибн Ҳажар: «Бу намозни шанба куни саҳар ўқиб, талаби ҳожат қилиш мандубдир, чунки Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Ким шанба куни эрталаб талаби ҳожат қилса, талаби ҳал бўлади. Унинг ҳожати раво бўлишига мен зоминман», деб марҳамат қилганлар», деган.

Албатта, дуонинг арабча матнини ёдлаб олган яхши.

8. Тавба намози.

بَلَّاقٌ هُنَّ عُلَّالٌ يَضْرِبُ يَلَعٌ نَع
نَمُتْ عَمَسَ إِذَا لُجْرُتُنْكَ يِّنَا
هَلَلَا يَلَّصَ هَلَلَا لُوسَر
يَنْعَفَنَ أَثِي دَحَمَّ لَسَوِ هَيْلَع
نَأْءَاشَ أَمْبُ هُنَّ هَلَلَا
يَنْتَدَحُ إِذِإُو، هِبَ يَنْعَفَنِي
هَبْ أَخْصَأْ نَمُ لُجْر
يَلَفَلَحُ إِذِإِفُ، هُتَفَلَحَتْ سَا
وَبَأُ يَنْتَدَحُ هُنَّ إِو، هُتَقَدَّص
تُعَمَسَ بَلَّاقٌ قَدَّاصَ وَهَوِ رَكَّاب
هَلَلَا يَلَّصَ هَلَلَا لُوسَر
نَمُ أَمُ: لُوقِي مَّ لَسَوِ هَيْلَع
مُوقِي مَّ ث، أَبُنْ ذُبُنْ ذِي لُجْر

سُمُّثُ ، يَلِصُّي سُمُّثُ ، رَهَطَتِي فِ
رَفَعِ الْإِهْلَالَ رَفَعَتْ سَي
ةِي الْإِهْلَالَ هَذِهِ أَرْقُ سُمُّثُ ، هَلْ هَلْ

اللَّهُ بِحَبْلِ وَأَعْتَصِمُوا ﴿١٠٢﴾ مُسْلِمُونَ وَأَنْتُمْ إِلَّا فَأَنْقَذَكُمْ

رَخَّآ يَلِإِ النَّارِ اللَّهُ نِعْمَتَ وَأَذْكُرُوا تَفَرَّقُوا وَلَا جَمِيعًا
نُبَاوِي ذِمَّتْ لِهَآوَرِ ةِي الْإِهْلَالَ
ةِجَامِ

Али розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Мен қачон Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламдан бир ҳадис эшитсам, Аллоҳ менга ундан Ўзи хоҳлаганича наф берадиган одам эдим. Қачон у зотнинг саҳобаларидан бири менга ҳадис айтса, мен ундан (гапи тўғрилигига) қасам ичишни талаб қилардим. Агар у қасам ичса, (гапини) тасдиқ қилардим. Менга Абу Бакр бир ҳадис айтди. Зотан, у содиқдир:

«Мен Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламнинг «Қайси бир одам гуноҳ қилиб қўйиб, сўнгра туриб, таҳорат қилиб намоз ўқиса, кейин

Аллоҳга истиғфор айтса, албатта, Аллоҳ уни мағфират қилади», деганларини эшитдим. Сўнгра у зот «Улар қачон фаҳш иш қилсалар ёки ўзларига зулм қилсалар, Аллоҳни эсларлар ва гуноҳларига истиғфор айтурлар», оятини охиригача қироат қилдилар», деди».

Термизий ва Абу Довуд ривоят қилишган.

Аслида тавба намозсиз ҳам, хоҳлаган пайтда бўлиши матлуб. Лекин намоз ила бўлгани кучли ва қабули осондир. Намоз мўминнинг силоҳи, дейилгани ҳам шундан. Мўмин киши намоз ила ҳар қандай қийин нарсага ҳам осонлик билан эриша олади. Ожиз банда гуноҳ иш қилиб қўйса, иймони уни дарҳол тавбага чорлаши зарур. Қилиб қўйган гуноҳи учун афсусда қолган мўмин инсон дарҳол таҳорат қилиб, тавба намози нияти ила икки ракъат намоз ўқиб олишга ўтмоғи лозим. У гуноҳига надомат қилиб, намозида чин қалбдан тавба қилиб, Аллоҳга роз айтиб, бу гуноҳни бошқа қайта қилмасликка қатъий аҳд қилса, Аллоҳ таоло унинг гуноҳини мағфират қилади.

9. Аввабийн намози.

Бу намоз шом намозидан кейин ўқилади ва олти ракъат бўлади. Аввал тўрт, кейин икки ракъат ёки икки-икки ракъатдан қилиб ўқилади.

Аллоҳ таоло Исро сурасида:

غَفُورًا لِلْأَوَّابِينَ كَانَفَانَهُ ۝۲۵

«Албатта, У сертавбалар учун сермағфиратдир», деган (25-оят).

ذُنُوعِ رَسَائِي نُبِرَامَعُ نَعَو
يَلَصَّيْبُنَالَانِ يِنَارَبُّطَالَا

نَمَّ : لَاقَ مَلَسَ وَ هِيَ لَعُهُ لَلَا
تَسِبْرَعُمُ لَأَدْعَبُ يَّ لَص
وَلَوْ هُبُونُ ذُهُ لَتَرْفُغُ تَأَعَكَر
رِحْبَلَا دَبَزَلُ ثِمُ تَنَّاك

Имом Табароний Аммор ибн Ясир розияллоху анхудан ривоят қилган ҳадисда:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ким шомдан кейин олти ракъат намоз ўқиса, агар денгиз кўпигича бўлса ҳам, гуноҳлари мағфират қилинур», дедилар».

هُ لَلَا يَضَرَّ رَمُعُ نُبَا نَع
هُ لَلَا لُؤْسَرَّ لَاقَ : لَاقَ أُمُهُ نَع
نَمَّ : مَلَسَ وَ هِيَ لَعُهُ لَلَا يَّ لَص
تَسِبْرَعُمُ لَأَدْعَبُ يَّ لَص
نَبِيَّ أَوْلَا نَمَّ بِيَّتُكَ تَأَعَكَر

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ким шомдан кейин олти ракъат намоз ўқиса, аввабийнлардан (тавба қилувчилардан) **деб ёзилур», дедилар».**

10. Таҳажжуд намози.

Бу намознинг ози икки, кўпи саккиз ракъатдир.

رَبُّكَ يَبْعَثُكَ أَنْ عَسَىٰ لَكَ نَافِلَةٌ بِهِ ۖ فَتَهَجَّدْ أَلَيْلٍ وَمِنْ

مَحْمُودًا مَقَامًا ٧٩

Аллоҳ таоло:

«Кечанинг баъзисида у ила бедор бўл. Сенга нофила бўлсин. Шоядки, Роббинг сени мақтовли мақомда тирилтирса», деган (*Исро сураси, 79-оят*).

Ушбу оят ила таҳажжуд намозига тарғиб қилиш Қуръонда келгани эслатилмоқда. Кечаси бир ухлаб туриб ўқиладиган намоз таҳажжуд намози деб аталади.

Шунингдек, бу намозни «қиём намози» деб ҳам айтилади. Аввал бошда бу намоз вожиб бўлган эди. Бир йилдан кейин вожиблиги насх қилинган.

هُلِّلَا يَضَرَّ ةَمَامُ أَيَبَا نَع
يَلَّصِ هَلِّلَا لُؤْسَرُ نَع، هُنَّع
بَلَّاقَ مَلَّسَوِ هَيْلَعُ هَلِّلَا
بَلَّيَلِّلَا مَأَيَقِبُ مَكِّيَلَع
نَيَحَلَّأَصْلَا أَبَادُ هُنَّإِف
يَلَّإِ ةَبْرُقِ وَهَو، مَكَلَّبَق
بَلَّأَيَّI

Абу Умома розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Сизларга кечанинг қиёми лозимдир. Чунки у сизлардан олдинги солиҳларнинг одатидир. У Роббингизга қурбатдир. У ёмонликларга каффоротдир. У гуноҳларни қайтарувчидир», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«У жисмдан дардни қувувчидир», дейилган.

Термизий, Аҳмад ва Ҳоким ривоят қилишган.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.